

Pedagogisch beleidsplan

Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen

Den Haag augustus 2011

Woord vooraf	2
Inleiding	3
1. Organisatie	3
doelstelling	
kwaliteitsniveaus	
toelating en verwijdering	
functies	
2. Visie	4
Strategisch beleid SCOH	
Pedagogische visie peuterspeelzalen	
Identiteit	
3. Pedagogisch handelen	6
Dagritme	
Gedragsgrenzen	
Vrijheid, sturing en zelfstandigheid	
4. Aanbod	8
Voorschoolprogramma	
Taalbeleid	
Ontwikkelingsgebieden	
Doorgaande ontwikkelingslijn	
Inrichting	

5. Zorg en begeleiding	10
Interne zorgstructuur	
Volgen, signaleren en bieden van zorg	
Externe zorgstructuur	
6. Kwaliteitszorg	11
Toezicht op kwaliteit	
Evalueren, doelen en verbetermaatregelen	
7. Veiligheid en gezondheid	12
Gezondheid	
Hygiëne en veiligheid	
8. Ouders	13
Ouderbetrokkenheid	
Oudercontact	
Klachtenprocedure	

Woord vooraf

De Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen biedt verantwoord peuterspeelzaalwerk aan dat bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van de kinderen. Om de kwaliteit van de opvang te handhaven werken wij volgens de Verordening Kwaliteitsregels Peuterspeelzalen 2007 van de gemeente Den Haag en beschikken wij over een pedagogisch beleidsplan dat de visie op de ontwikkeling van kinderen en de omgang met kinderen beschrijft.

Het voorgaande pedagogisch beleidsplan is vastgesteld op 1 augustus 2004, voor u ligt het vernieuwde pedagogisch beleidsplan gebaseerd op de meest actuele inzichten, opvattingen en verordening.

Het pedagogisch beleidsplan van de Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen beschrijft de algemene werkwijze van de peuterspeelzaalleidsters. Het is ontstaan in samenspraak met de peuterleidsters en draagt de goedkeuring van het bestuur.

Inleiding

Dit pedagogisch beleidsplan geeft inzicht in de manier waarop de peuterspeelzalen van de Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen vorm geven aan de zorg voor en ontwikkeling van de peuters. De pedagogische visie vormt het uitgangspunt voor het dagelijks handelen van de leidsters. Het beleidsplan biedt de peuterspeelzalen een leidraad voor de verdere invulling van het pedagogisch handelen, iedere locatie legt hierbij verschillende accenten. Verder is het pedagogisch beleidsplan een instrument om ouders en nieuw personeel bekend te maken met onze werkwijze en pedagogische uitgangpunten.

1. Organisatie

Doelstelling van de stichting

De doelstelling van de Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen is het oprichten en in stand houden van christelijke peuterspeelzalen in de gemeente Den Haag. De peuterspeelzalen van de stichting werken, indien mogelijk, nauw samen met een basisschool van de Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden. Veelal is er sprake van een doorgaande lijn op pedagogisch/onderwijskundig gebied en is er eenduidig beleid op het gebied van onder andere identiteit en veiligheid.

De peuterspeelzalen zijn onderverdeeld in reguliere peuterspeelzalen en voorschoolpeuterspeelzalen. De stichting stelt zich ten doel om kinderen in de leeftijd van 2½ tot 4 jaar, in een voor hen veilige en vertrouwde omgeving, één of meerdere dagdelen, onder deskundige leiding op te vangen, te verzorgen en te begeleiden bij hun ontwikkeling. Het kind krijgt de kans zich zo volledig mogelijk te ontplooien, de algehele ontwikkeling wordt optimaal gestimuleerd en er wordt bekeken of de ontwikkeling goed verloopt, zodat eventuele problemen of achterstanden vroegtijdig kunnen worden onderkend. We werken in groepen van maximaal 16 kinderen op de reguliere peuterspeelzalen en maximaal 16 kinderen op onze Voorscholen.

Het streven van de Stichting Protestants Christelijke Peuterspeelzalen is de peuterspeelzalen zo veel mogelijk in of in de directe omgeving van de basisscholen te vestigen. Door de nauwe samenwerking met deze basisscholen en de plaats in of in de directe omgeving van het gebouw is het mogelijk om met de oudere peuter van tevoren al eens een kijkje te nemen bij de jongste kleuters. Voor de peuter uit een voorschool peutergroep geldt dat doorstroming naar groep 1 van de samenwerkende basisschool een voorwaarde is, dit in verband met de voortzetting van het pedagogisch didactische programma in deze groep en de doorgaande ontwikkelingslijn van het kind.

Toelating en verwijdering

Voor toelating, weigering, schorsing en/of verwijdering van een kind op de peuterspeelzaal verwijzen wij naar het SCOH beleidsdocument 'Toelaten en verwijderen' voor de basisscholen, in grote lijnen volgen wij waar mogelijk het door de SCOH uitgezette beleid.

Kwaliteitsniveaus

De stichting biedt peuterspeelzalen van kwaliteitsniveau 2 en 3 (*Verordening Kwaliteitsregels Peuterspeelzalen, Den Haag 2007*). Kwaliteitsniveau 2 staat voor 'spelen, ontmoeten, ontwikkelen en signaleren' en geldt voor de reguliere peuterspeelzalen. De voorscholen bieden kwaliteitsniveau 3 'spelen, ontmoeten, ontwikkelen, signaleren en ondersteunen'.

Functies

Op de reguliere peuterspeelzalen met kwaliteitsniveau 2 zijn er in elke groep tenminste één beroepskracht en één begeleider aanwezig. De beroepskracht is een gekwalificeerde leidster op tenminste MBO niveau 3, de begeleider is een vrijwilliger. Voor de voorschool-peuterspeelzalen van kwaliteitsniveau 3 geldt dat er tenminste twee beroepskrachten per groep aanwezig zijn, dan wel één beroepskracht en één beroepskracht-in-opleiding.

2. Visie

Strategisch beleid SCOH

SCOH stimuleert dat scholen van elkaar verschillen. En toch hebben we ook een aantal zaken gemeenschappelijk. De vraag wat onze scholen bindt, vinden we relevant omdat we daarmee op onze gemeenschappelijke overtuigingen stuiten. Het geeft intern duidelijkheid over waar we elkaar tenminste aan willen houden. Het maakt extern duidelijk waar we naar streven en waarom. De inventarisatie in onze organisatie leverde, in willekeurige volgorde, de volgende uitgangspunten op:

- SCOH-scholen zijn autonome scholen, tenzij..
- SCOH-scholen zijn protestants-christelijke scholen.
- SCOH-scholen stellen het kind centraal.
- SCOH-scholen maken werk van kwalitatief hoogstaand onderwijs.
- SCOH-scholen zien de leerkracht als spil in de organisatie

Deze uitgangspunten gelden ook voor de peuterspeelzalen.

Op het gebied van VVE zijn de volgende doelen geformuleerd:

Doelen voor de periode 2007 – 2011

- Het bevorderen van de deelname van doelgroepkinderen aan de voorschool binnen de kaders van het door de gemeente Den Haag geformuleerde beleid.
- Het beter formaliseren van de aansturing van de peuterspeelzalen, zowel de voorschool peuterspeelzalen als de reguliere peuterspeelzalen, binnen de SCOH.
- Het binnen de financiële mogelijkheden zorgen voor een kwalitatief goede voorschool binnen de basisscholen en de peuterspeelzalen.

Concreet zichtbare resultaten op 1 augustus 2011

- Bij alle SCOH-scholen en peuterspeelzalen waar dat mogelijk is, is een voorschool aanwezig.
- De aansturing van de peuterspeelzalen is helder en eenduidig
- De interne zorgstructuur van de basisschool loopt door in de voorschool.
- De voorschool wordt bekostigd vanuit de regulier beschikbare middelen.
- Er is inzicht in de relatie tussen de kosten van de vroegschool en de opbrengst.
- Er is aangetoond dat de VVE-light scholen wel of niet wenselijk zijn.

Pedagogische visie peuterspeelzalen

De peuterspeelzalen van de stichting werken vanuit een pedagogische visie waarin vijf kernpunten centraal staan:

Veiligheid en vertrouwen

Een voorwaarde voor ontwikkelingsstimulering bij jonge kinderen is een veilig klimaat. Deze basisbehoefte aan veiligheid is het uitgangspunt van waaruit wij werken. Zowel een fysiek veilige omgeving als sociaal-emotionele veiligheid vormen de basis. De kinderen worden op hun gemak gesteld en krijgen de kans om rustig te wennen. De omgeving moet vertrouwd worden voor de kinderen, dit wordt onder andere bewerkstelligd door rust, een regelmatig dagritme, herkenbaarheid en de ruimte die kinderen krijgen om zichzelf te zijn. Als er een goede vertrouwensbasis is tussen leidster en kind is er ruimte om de wereld spelend en lerend te ontdekken. Daarbij is het essentieel dat de kinderen ook vertrouwen ontwikkelen in hun eigen kunnen en zelfvertrouwen opbouwen en versterken zodat zij opgroeien tot zelfstandig functionerende individuen.

Ervaren en ontdekken

Vanuit een veilig klimaat willen wij de kinderen optimale kansen bieden om zich te ontwikkelen. De natuurlijke nieuwsgierigheid van kinderen wordt geprikkeld. De peuterspeelzalen bieden een uitdagende speelleeromgeving, onder andere bestaande uit verschillende speelhoeken. De kinderen worden gestimuleerd om de wereld te ontdekken, zelf initiatieven te nemen en veel verschillende (zintuigelijke) ervaringen op te doen. Door gebruik te maken van een breed scala aan materialen en initiatieven stimuleren wij de verschillende ontwikkelingsgebieden. Daarbij neemt de taalontwikkeling een grote rol in, met name op de voorscholen. Kinderen leren het best door actief deel te nemen aan activiteiten. Spelenderwijs leren is ons uitgangspunt.

Samen met ouders

Ouders spelen een centrale rol. Zij worden zoveel mogelijk betrokken bij de gang van zaken op de peuterspeelzaal. Wij zien ouders als partners.

Openheid en respect

We streven naar een sfeer waarin alle peuters, ongeacht hun achtergrond, zich thuis voelen. De leidsters hebben een open houding naar ouders, kinderen en naar elkaar. Respectvolle omgang met een ander vinden wij belangrijk. Vanuit onze Christelijke identiteit geven wij hier vorm aan.

Zorg en begeleiding

Alle kinderen hebben recht op goede zorg en begeleiding. Ieder kind mag zich in zijn of haar eigen tempo ontwikkelen. De activiteiten worden afgestemd op verschillen in de persoonlijke, sociale en taalontwikkeling. De ontwikkeling van kinderen wordt goed gevolgd en geobserveerd. Vanuit dit beeld kunnen de leidsters de kinderen zo passend mogelijk begeleiden en stimuleren. Ook als de ontwikkeling niet helemaal verloopt zoals verwacht mag worden zijn de leidsters in staat hier adequaat mee om te gaan.

Identiteit

De stichting werkt vanuit een protestants–christelijke achtergrond. Wij zijn open protestants–christelijke peuterspeelzalen, dat betekent dat onze peuterspeelzalen openstaan voor iedereen, die het christelijke karakter van onze peuterspeelzalen respecteert.

De identiteitsnota vormt het kader van waaruit de christelijke identiteit wordt vormgegeven. Wij verwijzen naar dit beleidsplan voor verdere inhoudelijke informatie.

3. Pedagogisch handelen

Dagritme en wennen

Een dag op de peuterspeelzaal heeft een vaste opbouw. Het aanbieden van een regelmatig en consequent programma en vaste regels biedt de kinderen houvast, veiligheid en structuur. Een vaste structuur leert het kind vertrouwen te krijgen in de omgeving. Het geeft zowel de kinderen als leidsters houvast, maar er wordt voorkomen dat kinderen op welke manier dan ook gedwongen worden om aan bepaalde activiteiten mee te doen. Wel geldt de regel dat, bij het verlaten van het lokaal voor bijvoorbeeld het buitenspelen, elk kind met de groep mee gaat.

Voor iedere peuterspeelzaal geldt dat er vaste momenten zijn voor binnenkomen, kring, eten en drinken, buitenspelen en afsluiting. Door gebruik te maken van dagritme kaarten kunnen de kinderen zien welke activiteiten gepland staan. Alle verschillende ontwikkelingsgebieden komen op een dag aan de orde. Elke peuterspeelzaal heeft zijn eigen ‘rituelen’ hierbij kan gedacht worden aan: verjaardag vieren, afscheid nemen, naar het toilet gaan etc.

De tijden waarop de kinderen gebracht kunnen worden staan vermeld in de informatiefolder van de desbetreffende peuterspeelzaal en zijn doorgaans gelijk aan de schooltijden van de basisschool waarin de peuterspeelzaal is gevestigd of die in de directe omgeving. Aan het begin speelochtend of speelmiddag kan ouders de gelegenheid worden geboden circa 15 minuten samen met hun kind een boekje te lezen of een spelletje te doen. Ook kunnen zij dan, bij de leidsters, informeren hoe het met hun kind gaat, de zogenaamde “breng- en haal gesprekjes”. Voor uitgebreide informatie over het kind, het bespreken van problemen of opvoedingsvragen wordt, voor de privacy, geadviseerd om een afspraak met de leidster te maken.

De kinderen krijgen voldoende gelegenheid om te wennen. Bijna alle peuters huilen tijdens de gewenningsperiode bij het afscheid nemen. De ervaring leert dat in de meeste gevallen het kind snel rustig wordt, als de drukte van het afscheid nemen voorbij is. Ook door onzekerheid van de ouders, over het achterlaten van hun kind, bestaat de kans dat het kind veel moeite heeft met afscheid nemen. Door de mogelijkheid tot telefonisch contact tijdens de speeltijd wordt getracht de onzekerheid weg te nemen. Soms wordt het advies gegeven (ongezien voor het kind) even naar binnen te kijken en voor eigen geruststelling te constateren dat alles goed gaat.

Als blijkt dat na de gewenningsperiode het achterlaten van het kind nog steeds problemen oplevert wordt er samen met de ouders naar een mogelijke oplossing gezocht. Deze oplossingen variëren van:

- a) Het kind voorlopig een uurtje later te brengen, op een rustig moment dat bijvoorbeeld de groep aan tafel zit. Zo wordt de speeltijd niet te lang en komt het kind niet in de drukte binnen.
- b) Het kind voorlopig eerder op te halen (dit als blijkt dat het kind halverwege de tijd moe wordt en gaat huilen).
- c) Een knuffel mee te geven, zodat het kind troost kan zoeken.
- d) De ouders adviseren om samen met het kind thuis een boekje te lezen over de peuterspeelzaal, zodat het kind dingen gaat herkennen en zo vertrouwen in de peuterspeelzaal op kan gaan bouwen.
- e) De ouders adviseren iets van zichzelf achter te laten

Als het echt niet “lukt” met een kind en het kind toont zich “ongelukkig” met de situatie dan wordt geadviseerd het kind voorlopig thuis te houden en het bijvoorbeeld na 3 maanden opnieuw te proberen. Er moet in ieder geval voorkomen worden dat het kind angstig gedrag gaat vertonen, wat kan resulteren dat het niet meer naar school wil.

Gedragsgrenzen

Het typerende van de peuterleeftijd is het ontdekken van de wereld om hem heen, hier hoort ook angst, huilen, agressie en het ontwikkelen van de eigen wil bij. De leidsters trachten zo positief mogelijk met deze verschillende gedragingen om te gaan. Daarbij worden duidelijke gedragsgrenzen gesteld. De leidsters geven aan de kinderen aan wanneer ongewenst gedrag vertoond wordt en belonen goed gedrag. Gedrag waardoor het kind zelf of anderen in gevaar gebracht worden wordt niet geaccepteerd. Mocht dit aan de orde zijn dan worden ouders hiervan uiteraard op de hoogte gesteld. Agressie wordt vaak als negatief gezien, meestal is agressief gedrag een gevolg van een gevoel van ontevredenheid, doordat iets niet lukt of hij iets niet krijgt wat hij hebben wil. Omdat de peuter zich nog niet goed met de taal kan uitdrukken, laat hij via zijn gedrag zien wat hij wil. Door geduld te tonen, rustig met het kind te praten en hem eventueel te helpen, trachten de leidsters het agressieve gedrag te verminderen. Soms is het noodzakelijk dat de leidsters maatregelen nemen, de “straf” wordt uitgelegd aan het kind en direct gegeven, is kort en niet fysiek. De maatregel bestaat uit even apart zitten en tot rust komen. Uitgangspunt is dat niet het kind afgekeurd wordt, maar bepaalde gedragingen. Peuters kunnen soms erg angstig zijn. Zij kunnen last hebben van verlatingsangst, faalangst of angstig zijn voor nieuwe situaties. De leidsters trachten de angst te verminderen of weg te nemen. Ze trachten zijn zelfstandigheid en zelfvertrouwen te stimuleren, door de peuter te helpen en het samen te doen totdat hij het zelf kan. Ze tonen begrip voor zijn angst en samen zoeken ze op een positieve manier naar een oplossing.

Vrijheid, sturing en zelfstandigheid

Er wordt altijd een balans gezocht tussen vrijheid en sturing. Kinderen hebben het allebei nodig om zich goed te kunnen ontwikkelen. Het bevorderen van de zelfstandigheid staat daarbij voorop.

De leidsters zorgen voor een uitdagende omgeving waarin de kinderen zelf keuzes kunnen maken. De kinderen krijgen de vrijheid om keuzes te maken en initiatieven te ontplooiën, maar daarnaast zorgen de leidsters ook voor sturing om te zorgen dat wel alle ontwikkelingskansen benut worden.

4. Aanbod

Voorschoolprogramma

De voorscholen werken in samenwerking met de groepen ½ van de basisschool volgens een voorschoolprogramma (Puk&KO, Piramide of Schatkist). De leidsters hebben training gevolgd om het programma goed te kunnen hanteren. Om de doelstellingen van de voorschool te bereiken wordt het programma door alle groepen zoveel mogelijk uitgevoerd zoals beschreven en bedoeld. De voorscholen werken heel intensief aan taalontwikkeling, het centrale thema binnen de voorschool.

Taalbeleid

Het taalbeleid 0–6 jarigen in den Haag maakt onderdeel uit van het stedelijke taalbeleid in de stad. De centrale doelstelling voor het stedelijke taalbeleid is het terugdringen van de taalachterstand (in de Nederlandse taal) van doelgroepkinderen. Op de peuterspeelzalen spreken de leidster Nederlands met de kinderen en de interactie tussen kinderen onderling en tussen leidster en kind wordt tijdens alle activiteiten zoveel mogelijk gestimuleerd. De taalcomponent is expliciet aanwezig in het activiteitenaanbod en er is een duidelijke inhoudelijke doorgaande lijn. Begrijpend luisteren en woordenschatontwikkeling zijn de kernthema's. Er is sprake van een rijke taalomgeving, waarbij ook de oriëntatie op geschreven taal een centrale plaats inneemt. De leidsters volgen regelmatig nascholing op het gebied van taalontwikkeling bij jonge kinderen.

Ontwikkelingsgebieden

De volgende vijf ontwikkelingsgebieden komen in de peuterspeelzaal aan bod. Waar mogelijk is samenhang.

1. *motorische ontwikkeling*

Bewegen met peuters is essentieel voor de motorische ontwikkeling. Grote en fijne motorische vaardigheden worden op de peuterspeelzaal ontwikkeld. Hierbij valt te denken aan springen, gooien, fietsen/steppen en dansen, maar ook omgaan met potloden, krijt en het scheuren van papier. Het accent ligt op experimenteren, een juiste penguip en knippen worden niet expliciet aangeleerd. Buitenspel en/of bewegen in de speelzaal staan dagelijks op het programma.

2. *denkontwikkeling*

Met behulp van onder andere ontwikkelingsmateriaal, puzzels, spelletjes en opdrachtjes wordt de denkontwikkeling/logisch denken en redeneren gestimuleerd.

Hierbij gaat het om begrippen, kleuren, vergelijken, ruimtelijke oriëntatie, meten, tellen en getallen, vormen en figuren, tijdsbesef en wereldverkenning (omgaan met mens en natuur). Ook voorleesboeken en seizoenthema's spelen hierbij een rol.

3. taalontwikkeling

De taalontwikkeling staat centraal in de peuterspeelzaal en met name bij de voorscholen. Spelenderwijs wordt aandacht besteed aan woordenschat, actief taalgebruik en de leidsters bevorderen de interactie tussen de kinderen. Het vormt de basis voor de latere schoolontwikkeling. Met name kinderen in achterstandssituaties zijn gebaad bij goede taalstimulering. Het voorkomen en bestrijden van taalachterstanden is een doelstelling van de voorscholen. Op de peuterspeelzalen wordt Nederlands gesproken, zodat elk kind deze taal leert te begrijpen en spreken. Dit wordt ook van ouders en vrijwilligers verwacht die helpen in de peuterspeelzaal.

4. kunstzinnige/creatieve ontwikkeling

Deze ontwikkeling komt tot uiting door de kinderen te laten kennismaken en te laten experimenteren met creatieve middelen, zoals klei, verf, papier, textiel, kosteloos materiaal, zand en water. Deze activiteiten worden deels gestuurd en deels overgelaten aan het kind (vrije expressie). Er worden verschillende materialen en technieken aangeboden.

5. sociaal-emotionele ontwikkeling

Door positief in te gaan op blijdschap, verdriet, woede, angst en onverschilligheid wordt de ontwikkeling van het leren kennen van de eigen gevoelens, het hiermee om kunnen gaan en deze gevoelens aan anderen duidelijk (durven) maken gestimuleerd. De gevoelens van de peuter worden serieus genomen, er wordt naar hem geluisterd en met hem meegeleefd. De leidsters denken vanuit het kind en laten de peuter merken dat ze hem begrijpen. Samen spelen en werken is het uitgangspunt. De kinderen leren elkaar met respect te behandelen, er is aandacht voor de samenleving en de (multiculturele) diversiteit daarin. Er is veel aandacht voor de omgang met elkaar. De kinderen leren te delen, ontwikkelen een goed zelfbeeld en voelen zich veilig. Er wordt niet over de hoofden van de kinderen heen gesproken. Eventuele problemen worden onder vier ogen besproken.

Doorgaande ontwikkelingslijn

De voorschoolpeuterspeelzalen werken nauw samen met de onderbouw van de basisschool waarmee zij samen een voorschool vormen. Maar ook voor de reguliere peuterspeelzalen geldt dat de kinderen meestal doorstromen naar de basisschool waarin de peuterspeelzaal gevestigd is. Wij streven naar een goede doorgaande ontwikkeling voor de kinderen. Afstemming met groep 1 en 2 is daarbij essentieel. De voorscholen overleggen regelmatig over de pedagogisch-didactische aanpak en de uitvoering van het programma. De leidsters zijn op de hoogte van de begindoelen voor groep 1 en zorgen ervoor dat de peuters voldoende voorbereid zijn om te kunnen starten op de basisschool. Door einddoelen te formuleren, met elkaar af te spreken wat de kinderen zouden moeten kennen en kunnen aan het einde van de peuterspeelzaalperiode, wordt de doorgaande lijn geborgd. Ook op het gebied van zorg en begeleiding is het contact met de basisschool erg belangrijk.

Voor ieder kind wordt er een dossier aangelegd met daarin gegevens, observaties en verslagen. Dit dossier gaat met het kind mee naar de basisschool.

Inrichting

De peuterspeelzalen bieden een krachtige en uitdagende leeromgeving waarin kinderen veilig en verantwoord de wereld om hen heen te kunnen ontdekken. De inrichting moet een positief effect hebben op de rust en het welbevinden in de groep. De peuterspeelzaalruimte is schoon, geordend, goed verzorgd en er is een diversiteit aan materialen te vinden. Er zijn verschillende uitdagende speelhoeken, een ontdektafel en een verteltafel. Er zijn mogelijkheden om te experimenteren met vrij materiaal zoals zand, water en klei. De kinderen worden in de mogelijkheid gesteld om zelf materiaal te kiezen en te pakken. Er zijn voor de kinderen ook hoekjes om zich even terug te trekken, ze kunnen er in rust spelen en werken, boekjes lezen of even niets doen. Het werk wat de kinderen gemaakt hebben is zichtbaar aanwezig in de peuterspeelzaal, op deze manier ervaren de kinderen dat het ertoe doet wat zij maken en kunnen ouders zien wat er gedaan wordt. Ook de thema's waaraan gewerkt wordt zijn zichtbaar in het lokaal, door de inrichting van een themahoek, afbeeldingen en materialen die met het thema te maken hebben, praatplaten en gemaakte werkjes tentoon te stellen.

5. Zorg en begeleiding

Interne zorgstructuur

De zorgstructuur van de voorscholen maakt deel uit van de interne zorgstructuur van de bijbehorende basisschool. De intern begeleider van de basisschool wordt waar mogelijk ook ingezet voor de peuterspeelzaal. De Kadernotitie interne zorgstructuur beschrijft op welke manier dit kan gebeuren. Er zijn per peuterspeelzaal duidelijke afspraken gemaakt met de basisschool over de doorgaande lijn in de zorgstructuur. De leidsters zijn op de hoogte van het functioneren van de zorgstructuur op de basisschool en weten wanneer en op welke manier zij de intern begeleider kunnen inzetten voor en betrekken bij de zorg op de peuterspeelzaal.

Volgen, signaleren en bieden van zorg

De ontwikkeling van de kinderen wordt regelmatig en systematisch gevolgd met behulp van observaties en toetsen. De leidsters bekijken of de kinderen zich ontwikkelen zoals verwacht mag worden. Zij zijn in staat stagnaties, achterstanden en ook leervooruitgang te signaleren, ook op het gebied van de motorische ontwikkeling. Met name op de voorscholen wordt op basis van deze signalering, eventueel in overleg met de intern begeleider een zorgtraject bepaald. De aanpak staat beschreven in een handelingsplan. De ouders worden op de hoogte gehouden van de vorderingen van de kinderen en op de hoogte gesteld van de inhoud van een handelingsplan.

De voorscholen die met Piramide werken volgen een speciaal tutorprogramma, de kinderen worden individueel of in kleine groepjes extra begeleid. Het gaat daarbij om remediering en/of pre-teaching gericht op de geconstateerde achterstand.

Externe zorg

De peuterspeelzalen hebben contacten met externe instanties zoals het consultatiebureau en het netwerk jeugdhulpverlening. Zij kunnen de externe (hulp)instanties inschakelen waar nodig, dit altijd met toestemming van de ouders.

6. Kwaliteitszorg

Toezicht op kwaliteit

Een peuterspeelzaal is verantwoordelijk voor het leveren van kwalitatief goede speelmogelijkheden. De gemeente is verantwoordelijk voor het toezicht op die kwaliteit en schakelt voor het uitvoeren van de inspectie de toezichthouder (GGD) in.

In opdracht van de gemeente beoordeelt de toezichthouder (GGD) dus de kwaliteit van de peuterspeelzaal. Om de kwaliteit te kunnen beoordelen heeft de gemeente een Verordening kwaliteitsregels peuterspeelzaalwerk 2007 opgesteld. Om de naleving van de verordening te beoordelen is er een toetsingskader opgesteld. Hierin staan alle zaken genoemd waarover de toezichthouder informatie verzamelt én een oordeel geeft. In 2007 heeft de Inspectie van het Onderwijs op verzoek van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de wethouders van onderwijs van de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve) in de vier grote steden (G4). De inspectie zet in 2008 en 2009 het toezicht op vve in de vier grote steden voort.

Meer risicogestuurd; dit betekent dat het toezicht zich zal concentreren op vve-locaties waar relatief veel verbeteringen wenselijk zijn en op thema's die in het bijzonder aandacht behoeven zoals de kwaliteitszorg, het beoordelen van de opbrengst van vve en de (interne en externe) zorg en begeleiding.

Evalueren, doelen en verbetermaatregelen

De leidsters evalueren jaarlijks aan het einde van het schooljaar de leerlingresultaten op basis van de toetsgegevens en observaties en kunnen hier trends in signaleren, tevens wordt de algemene voortgang besproken. Van daaruit worden verbetermaatregelen genomen en doelen geformuleerd voor het komende schooljaar. Dit kan op kind- en/of groepsniveau. Samen met de onderwijsbegeleidingsdienst, een vertegenwoordiger van het bestuur en de basisschool wordt de voortgang van de voorschool besproken.

7. Veiligheid en gezondheid

Gezondheid

Als het kind ziek is dient de peuterspeelzaal hiervan zo snel mogelijk op de hoogte te worden gebracht. Voor mogelijk besmettingsgevaar moet ook de aard van de ziekte worden doorgegeven. Bij het constateren van een besmettelijke ziekte wordt ouders verzocht het kind thuis te houden, totdat het besmettingsgevaar is geweken. Speelgoed waar het kind mee in aanraking is gekomen wordt grondig schoongemaakt. Bij het ziek worden tijdens schooltijd, worden de ouders opgebeld met het verzoek het zieke kind zo snel mogelijk op te komen halen. Bij geen gehoor wordt het noodadres gebeld. Bij een ongeval worden allereerst de ouders (bij geen gehoor het noodadres) en huisarts of ambulance gebeld. Alhoewel vaccinatie in Nederland niet verplicht is, heeft de GGD hiervoor toch een aantal richtlijnen. Maximaal één kind per groep, mits aangemeld bij de GGD, hoeft niet ingeënt te zijn. Ouders wordt verzocht eventuele allergieën van het kind door te geven aan de leiding, zodat er rekening gehouden kan worden met wat het kind wel of niet mag eten en drinken of waar het wel of niet mee kan spelen. Bij het constateren van hoofdluis krijgen de ouders schriftelijk informatie over de behandeling. Het hoofdluis gevoelige speelgoed wordt dan grondig gereinigd. Iedere peuterspeelzaal is ingericht met ergonomisch verantwoord meubilair om een goed en gezond werkklimaat voor de leidsters te garanderen.

Hygiëne en veiligheid

In de peuterspeelzaal worden de kinderen opgevangen en verzorgd in een voor hen gezonde omgeving.

- In de peuterspeelzaal mag niet worden gerookt.
- De peuterspeelzaal en het materiaal is schoon en er wordt goed geventileerd.
- Hand- en theedoeken worden elke dag verschoond.
- Vuile luiers worden buiten het lokaal in een afgesloten bak weggegooid.
- Voor er gegeten of gedronken wordt, worden eerst de tafels met een schone vochtige doek afgenomen.
- Het sanitair wordt elke dag schoongemaakt.
- Bij diarree of ander besmettingsgevaar worden de toiletten ontsmet.
- Na het toiletteren en voor het eten wordt de kinderen aangeleerd hun handen te wassen.
- Na het snuiten van neuzen wassen de leidsters hun handen.
- De peuters worden regelmatig verschoond, een poepluier wordt direct verschoond.
- Na het verschonen wassen de leidsters hun handen.
- Zodra de ouders aangeven met de zindelijkheidstraining te zijn begonnen wordt het kind extra meegenomen naar het toilet. Reserve kleding is aanwezig.
- Bij aankoop van nieuw speelgoed wordt er gelet op de veiligheid van het speelgoed:
- Creatief materiaal is gifvrij
- Schoonmaakmiddelen staan op veilige hoogte
- Tafels en stoelen zijn van degelijke kwaliteit en voldoen aan de ARBO-normen
- Een ontruimingsplan is in het lokaal aanwezig

- Regelmatig wordt er, in samenwerking met de basisschool, een ontruimingsoefening gehouden
- Er is een brandblusapparaat aanwezig
- De leidster van de peuterspeelzaal is in het bezit van een geldig EHBO-diploma
- Een EHBO trommel is in de peuterspeelzaal aanwezig
- Tijdens het spelen is er altijd toezicht op de kinderen door de leidster, de hulpouder en/of een stagiaire
- Uitstapjes worden altijd gemeld aan het bestuur, er is minimaal 1 begeleider op 2 kinderen

8. Ouders

Ouderbetrokkenheid

Wij zien ouders als partners in de opvoeding en ontwikkeling van het kind. Het is voor de kinderen belangrijk dat de volwassenen waarmee ze te maken hebben zoveel mogelijk een gelijke aanpak hebben. Daarom is er regelmatig overleg met de ouders. Om de betrokkenheid van de ouders bij de peuterspeelzaal te vergroten wordt de mogelijkheid geboden om een dagdeel mee te draaien, zich op te geven als invalkracht of extra hulp bij feesten en uitstapjes. Een onderdeel van de voorschool is de spelinloop met ouders. Ouders en kind kiezen samen één van de aangeboden materialen. Hiermee spelen zij en samen ontdekken ze wat je er mee kunt doen. Het geeft de ouders ideeën wat zij thuis met hun kind kunnen doen, wat voor speelgoed er is en wat het kind al kan. De spelinloop biedt de leidsters de gelegenheid om nader kennis te maken met ouders. De ouders worden verzocht regelmatig deel te nemen aan de spelinloop, de leidsters stimuleren de deelname zoveel mogelijk.

Bij problemen in het gezin, zoals scheiding, ziekenhuisopnamen of overlijden van een, voor het kind, bekend iemand wordt de ouders geadviseerd dit aan de leidsters door te geven. In geval van gedragsverandering van het kind kunnen de leidsters hier direct op reageren en het kind op de juiste wijze extra aandacht geven. Elke voorschool die werkt met piramide organiseert minimaal 1x per week spelinloop

Oudercontact

Voorafgaand aan de plaatsing van de peuter vindt er een gesprek plaats met de ouders waarbij ouders bevraagd worden over de kenmerken van het kind, over hun gezin en over de wijze van opvoeden, daarnaast worden ouders geïnformeerd over het beleid en het ambitieniveau van de peuterspeelzaal. Ouders worden op voorschoolpeuterspeelzalen naast het intakegesprek minimaal 2 keer persoonlijk geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind. Voor de reguliere peuterspeelzalen geldt dat er minimaal 1x persoonlijk contact is met de ouders en de ouders daarnaast altijd een afspraak kunnen maken voor een gesprek met de leidsters.

Klachtenprocedure

Overall waar gewerkt wordt ontstaan wel eens misverstanden of worden er fouten gemaakt, dus ook op de peuterspeelzaal. Die misverstanden of fouten moeten natuurlijk wel uitgepraat en opgelost worden. Als ouder richt u zich in eerste instantie tot de leidster van uw kind en/of andere direct betrokkene om over zaken waar u zich niet in kunt vinden te overleggen. Ons streven is dat elke leidster u en/of uw kind altijd serieus neemt en goed naar u en/of uw kind luistert en samen met u en/of uw kind naar de best mogelijke oplossing zoekt. Mocht u het gevoel krijgen dat u niet serieus genomen wordt of komt u er met de leidster niet uit, dan kunt u de zaak bespreken met de vertegenwoordiger van het bestuur, zij heeft tot taak uw klacht aan te horen en u door te verwijzen. Dit is mevrouw Mr. Josefine Hoekstra, stafmedewerker peuterspeelzalen en voorscholen op het stafbureau SCOH (070-3118792). Mocht de kwestie na overleg voor u alsnog niet op een bevredigende wijze zijn opgelost, dan kunt u uw klacht neerleggen bij de algemeen directeur van de Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden.

Iedere peuterspeelzaal beschikt over een inspraakbus, het is voor ouders ten alle tijden mogelijk om hier suggesties, vragen en/of klachten in te deponeren in het kader van medezeggenschap.

